

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Daisy Estam

RAAMATUESITLUSTE SEERIA RAAMATUBAARIS “ROMAAN”

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Kristiina Alliksaar, MA

Kaitsmisele lubatud:.....

Viljandi 2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ORGANISATSIOONI TUTVUSTUS.....	5
1.1 Raamatubaar Romaan	5
1.2 Raamatubaar Romaani missioon, visioon ja eesmärgid	7
1.2 Raamatubaar Romaani kultuuriprogramm	9
1.3 Valdkondlik kultuurisituatsioon	9
1.4 Seosed paikkondlike arengukavadega	11
2. SÜNDMUSTE KIRJELDUS, ETTEVALMISTUS JA LÄBIVIIMINE	13
2.1 Planeerimisprotsess ja tegevuskava	13
2.2 Eelarve	14
2.3 Turundus	16
2.4 Sündmuse läbiviimine	18
2.5 Sündmuse sotsiaalmajanduslik mõju	20
3. ENESEREFLEKSIOON	22
KOKKUVÕTE	25
KASUTATUD KIRJANDUS	26
LISAD	28
Lisa 1 – Taotlus Eesti Kultuurkapitalile.....	28
Lisa 2 – Plakatid.....	30
SUMMARY	34

SISSEJUHATUS

Mainides erialanimetust kultuurikorraldaja olen saanud palju küsimusi, mida see endast kujutab või milleks ma seda õpin. Kuigi sündmusi võivad korraldada paljud, on oluline seejuures mõista asja eesmärki, missiooni ja kontseptuaalset sisu ning osata seda ka kultuuritarbijani viia, tunnetades publikut, nende vajadusi ja soove. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias õppides olen saanud vajalikud teadmised mõistmaks professionaalse kultuurikorraldaja rolli vajalikkust ning oskused ka teoreetilisel baasil sündmuse realiseerimiseks.

Kui 2012. aastal Viljandi Kultuuriakadeemiasse õppima asusin, ei osanud ma veel arvata, et juba aasta pärast olen selle sama organisatsiooni loomise juures, kus ka oma lõputöö läbi viin. Kuigi laiemalt võib vaadelda kogu seda aega ja baari loomise protsessi osana lõputööst, valisin oma loov-praktiliseks lõputööks kultuurikorralduse erialal raamatuesitluste sarja mis toimus raamatubaaris Romaan. Kuna olen nelja Viljandis elatud aasta jooksul saanud nii hea ülevaate linna kultuurimaastikust kui ka hea teoreetilise baasi Kultuuriakadeemiast tekkis mul soov just nimelt Viljandi kultuuriellu panustada.

Raamatuesitlusi toimub Viljandis vähe ja raamatubaarina sobib Romaan nende korraldamise kohaks hästi. Ehkki plaan raamatuesitlusi korraldada sündis koos Romaaniga, toimus esimene esitlus Romaanis alles 2015. aasta novembris. Antud lõputöö raames toimus kokku 4 raamatuesitlust, mille raames käisid kõnelemas Peeter Sauter, Tõnu Õnnepalu, Kairi Tilga ning Kaur Kender. Korraldatavate raamatuesitluste eesmärgiks on tuua kokku Viljandi kirjandushuvilisi inimesi ja levitada infot uudiskirjanduse kohta.

Käesoleva lõputööga seotud tegevused on toimunud OÜ Romaani juriidilise keha ja katuse all. Töö esimeses peatükis kirjeldan Romaani kui organisatsiooni töötamist ning sõnastan missiooni, visiooni ja eesmärgid. Peatüki viimases alajaotuses tutvustan lühidalt kogu Romaanis toimuvat kultuuriprogrammi ning sellega seotud tulevikuplaane. Teises peatükis tutvustan sündmuse planeerimist, ettevalmistust ning läbiviimist. Analüüsin valdkondlikku kultuurisituatsiooni nii Viljandi kui ka kogu Eesti seisukohast. Ühtlasi annan ülevaate ka eelarvest, turundusest ning sündmusega seotud sotsiaalmajanduslikust mõjust. Kolmandas peatükis analüüsin iseenda tehtud tööd ja selle tulemusi, võttes arvesse nii tugevusi kui ka nõrkusi ning tehes järeldusi, mida tulevikus korraldusprotsessis arvesse võtta.

1. ORGANISATSIOONI TUTVUSTUS

1.1 Raamatubaar Romaan

Romaan on 2013. aastal loodud baar, mis on kujunenud kogemiskohaks ning ühenduspunktiks peamiselt TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tudengitele ning Viljandis elavatele kultuurilembelistele inimestele. Romaani on algusest peale püütud kujundada kohaks, kus on võimalik lugeda raamatuid, teha koolitööd või üheskoos häid mõtteid luua. Selleks on püütud luua võimalikult soe ja mõnus atmosfäär, kus pinnas mõttetööks soodne oleks. Seda, kui hästi viimane õnnestunud on, võib hinnata vaid külastaja, kuid järeldusi saab teha üha kasvavast klientuurist, suurenevast populaarsusest ning majanduslikust jätkusuutlikkusest.

OÜ Romaan on osaühinguna tegutsev ettevõtte, seega on tema eesmärgiks äriine tegevus. Osaühing on äriühing, millel on osadeks jaotatud osakapital. Osanik ei vastuta isiklikult osaühingu kohustuste eest. Osaühing vastutab oma kohustuste täitmise eest kogu oma varaga. Osaühingu tegevust reguleerib Äriseadustik. (Äriseadustik 1995)

Sõna “organisatsioon” tuleneb kreeka keelest, kus ta tähistas korrastatust ja kooskõlastatud tervikuks korrapärastumist. Organisatsiooni on defineeritud kui inimrühma, kellel on kindlad strateegia, struktuur ja tehnoloogia ühise eesmärgi saavutamiseks. (Alas 2008, lk 7) Romaan on organisatsioonina arenenud, täiustunud ja kasvanud aja jooksul. 2013. aastal, kui organisatsioon loodi, koosnes see vaid kahest inimesest. Täna on eestvedajate arv kasvanud kaheksani, kellest igaühel on oma kindel funktsioon ja ülesanne. Romaan on alguse saanud õhinapõhisest ettevõtmisest ning kogukond on baari arengus ehk isegi kõige olulisemat rolli mänginud. Kuna paljud, kes algusest peale abiks on olnud, on siamaani baariga väga tihedalt seotud ning väga

palju panustanud, oli juhatuse liikmete arvu lisandumine nende inimeste näol loomulik ning enesestmõistetav viis asjade arenguks. Seega peab meie puhul paika väide, et firma kõige olulisemaks ressursiks on muutunud rahaliste vahendite asemel tublid inimesed. (Alas 2008, lk 21)

Elutsükkel on organisatsiooni areng tema moodustamisest peale ning sarnaneb üldjoontes toote elutsükliga. (Alas 2008, lk 76) Dafti järgi iseloomustab Romaani kõige paremini organisatsiooni noorukiiga – tegemist on keskmise suurusega organisatsiooniga, milles on mõned osakonnad ning vähe reegleid. Kogu personal on vähese professionaalsusega. Infosüsteem ning eelarve on lihtsakoeline ning kõrvalmeeskondasi ei ole. (Alas 2008, lk 77) Romaan on ühe sõpruskonna poolt juhitud eksperimentaalne baar. Kuna keegi meist ei ole varem ei ettevõtluse ega baari pidamisega tegelenud, on kogu juhtimise protsess suuresti eksperimentaalne. Ülesandeid jaotades leidsime, et teha on mõtet ainult siis, kui konkreetne valdkond sisemist huvi tekitab. Lähtuvalt sellest on kõigi ülesanded seotud personaalsete huvidega, pädevuse ning varasema praktikaga. Praeguseni on selline töödejaotus end igati õigustanud ning seni kuni kõigil huvi jätkub eeldatavasti ka jätkusuutlik.

Gruppi võib defineerida kui inimühendust, kes regulaarses koostegevuses ja vastastikusel sõltuvuses ühe või mitme ühise eesmärgi saavutamiseks teatud perioodil. (Virovere, Alas, Liigand 2008, lk 107) Töövõime seisukohalt loetakse parimaks 7-12 liikmelist gruppi. (*ibid*) Romaani praegune juhatus on mitteformaalsest sõprade grupist formaalseks muutunud aja jooksul, kui meid hakkasid siduma nii MTÜ Valge Saal kui ka OÜ Romaan. Hoolimata sellest, et meid ühendavad sõpradena sarnased huvid vaba aja veetmiseks, on meil kõigil täiesti erinevad oskused ning see on ilmselt põhjus, miks me ka organisatsioonina edukalt koos töötame.

Organisatsiooni struktuur kirjeldab traditsiooniliselt viisi, kuidas organisatsioon on jaotatud töörühmadeks ning kuidas on korraldatud aruandlus ja võimusuhted, mis seovad organisatsioonis töötavaid üksikisikuid ja rühmi. Struktuuri eesmärk on korraldada organisatsiooniliikmete tööjaotust nii, et igaühe panus oleks organisatsiooni eesmärkide saavutamisel rakendatud parimal viisil. (Brooks 2006, lk 201)

Joonis 1. Raamatubaar Romaani struktuur

Ülalolev struktuur jõustus 2015. aasta novembris seoses põhimääruse muudatusega. Antud struktuuri võib tüübilt liigitada multifunktsionaalseks struktuuritüübiks, mida iseloomustab peamiselt funktsioonidepõhine jaotus. Selle struktuuritüübi eeliseks antud organisatsioonis ongi valdkondadepõhine jaotus, mis tähendab, et igal inimesel on küll konkreetne vastutusvaldkond, ent mõjuvamad otsused võetakse siiski vastu üheskoos.

Kogu ilu juures ei tohiks unustada sõpradest koosneva meeskonna iseärasustega kaasnevaid riske. Liiga tugeva meie-tunde puhul võib meeskonnas tekkida eufooria ja kaduda kriitiline mõtlemine. (Virovere, Alas, Liigand 2008) Julgen öelda, et erinevalt kahe aasta tagusest perioodist oleme suutnud saavutada otsuste langetamisel kriitilise meelega ning ei võta enam nii suuri riske, kui varem. Osalt võib see viia mugavustsoonini, kus pidurdub ka areng, kuid leian, et Romaan ei ole veel majanduslikult piisavalt kindlustatud, et suuremaid riske ette võtta.

1.2 Raamatubaar Romaani missioon, visioon ja eesmärgid

Selleks, et aru saada miks ettevõtte eksisteerib, kelle jaoks olemas ollakse ja kuhu jõuda tahetakse, on kasulik sõnastada ettevõtte missioon, visioon ja eesmärgid. Nii on võimalik siht silme ees oma tööd teha, mitte hõljuda sihitult ilma plaani ja eesmärkideta ning mõistmata oma kliente.

Missioon peab vastama küsimustele, millises äris ollakse, milline on see äri tulevikus ja milline ta peaks olema. (Alas 2005, lk 33) Raamatubaar Romaani **missiooniks** on pakkuda Viljandis

meeldivaimat koosviibimise ja ajaveetmise kohta kõigile kirjandus- ja kultuurihuvilistele inimestele.

Visioon on vaade organisatsiooni tulevikule, kontseptsioon sellest, milliseks organisatsiooniks tahetakse areneda. (Alas 2005, lk 33) Romaani **visiooniks** on olla kultuurilembeliste inimeste jaoks esimene valik kuhu õhtuti aega veetma suunduda.

Organisatsiooni eesmärkide püstitamisel on oluline, et eesmärgid oleksid:

1. Üheselt mõistetavad;
2. Reaalsed;
3. Mõõdetavad (Mäger 2014)

Missiooni saavutamiseks on Romaan võtnud endale järgmised **eesmärgid**:

- Saavutada jätkusuutlikkus ettevõttena, suurendades käivet vähemalt 5% ulatuses igal majandusaastal;
- Olla kohalike ja Viljandit külastavate inimeste meelispaik kohtumiseks, võõrustades igal õhtul nädalas vähemalt 30 inimest;
- Pakkuda pidevalt linna mitmekesiseimat joogivalikut, mis sisaldab 100 erinevat alkohoolset ning alkohoolivaba jooki;
- Pakkuda mitmekesist kultuuriprogrammi, mille raames toimub igal nädalal vähemalt üks eriilmeline sündmus.

Tänaoleme saavutanud pooled eesmärgid ning oleme juba väga lähedal ka teise poole saavutamisele. Kokkuvõtvalt võib öelda, et kuigi peame majanduslikku jätkusuutlikkust üheks prioriteetsemaks eesmärgiks, arvame, et olulisem on, et koht kus sõprade ja kogukonnaga aega veeta oleks kvaliteetne ja kutsuks ikka ja jälle tagasi. Kolme aastaga oleme suutnud kasvatada kindla klientuuri ning publiku Romaanis toimuvatele sündmustele. Oluliseks peame, et kõik inimesed end ka jätkuvalt oodatuna tunneksid ja et Romaani leiaksid tee viisakad, meeldivad inimesed kellel üheskoos hea õhtuid veeta on.

1.2 Raamatubaar Romaani kultuuriprogramm

Romaan on populaarne koht erinevate kultuurisündmuste korraldamiseks, olles võõrustanud nii kontserte, tantsuetendusi, luuleõhtuid kui ka tantsupidusid. Regulaarselt toimuvad Romaanis **muusikaviktoriinid**, mis leiavad aset iga kahe nädala tagant ning on osutunud tõeliselt populaarseks. Iganädalaselt toimuvad muusikakuulamise õhtud **Meloromaan**, kus erinevatel inimestel on võimalus kujundada õhtu muusika vastavalt enda maitsele. Samuti toimuvad kord kuus elektroonilise tantsumuusika **tantsuõhtud**, mille korraldajaks on MTÜ Valge Saal. Tantsuõhtutest on kujunenud Romaani kultuuriprogrammi kõige pikaajalisem ja jätkusuutlikum sündmus, tuues tänu jookide müügile sisse ka märkimisväärset majanduslikku tulu. Lõppenud hooaja viimane tantsuõhtu aprillis oli järjekorras juba 22.

Raamatubaariks looduna on Romaanis algusest peale olnud plaanis regulaarselt raamatuesitlusi korraldada, kuna tuginedes kultuurikava.ee-le ning Viljandi Linnaraamatukogu kodulehel levitatud infole toimub Viljandis raamatuesitlusi väga vähe. Samuti ei leia Viljandis olulist kajastust alternatiivne kaasaegne eesti kirjandus. Siiski ei olnud Romaanis enne 2015 aasta hilissügist veel ühtegi raamatuesitlust toimunud. Põhjuseid on mitmeid, kuid peamiseks takistajaks on seni olnud siiski energia ja ressursside panustamine mujale. Täna on lisaks antud lõputöö raames kutsututele oma raamatuid esitlemas käinud Rael Artel, Jim Ashilevi ning Paavo Matsin.

Tulevikus plaanime Romaani veelgi rohkem raamatutega seotud sündmusi tuua. Plaanis on luua näiteks raamatuklubi, kus loetakse iga kuu konkreetset raamatut ning peetakse sellel teemal arutelusid. Samuti tahaksime korraldada avalikke näidendite esimesi lugemisi. Ka luuleklubi vastu on huvi üles näidatud, kuid see ootab siiani veel õiget eestvedajat.

1.3 Valdkondlik kultuurisituatsioon

Viljandi on oma 17 860 elanikuga rahvaarvu poolest suuruselt kuues linn Eestis. (Statistikaamet 2016) Arvestades seda, kui tihe on siinne kultuurikava, ei saa käsitleda konkurentidena ainult kirjandusega seotud sündmusi, vaid kõike, mis inimesi kodust välja võib tuua. Lisaks mitmetele

suurematele kultuuriasutustele on Viljandis suurepärased võimalused õues vaba aja veetmiseks, mis eriti just soojal ajal võivad oluliselt mõjutada potentsiaalsete külastajate valikuid.

Viljandi linna kodulehel on välja toodud 8 Viljandis paiknevat suuremat kultuuriasutust: Sakala Keskus, Kondase Keskus, Viljandi Linnaraamatukogu, Viljandi Nukuteater, Viljandi Avatud Noortekeskus, MTÜ Pärimusmuusika Keskus, SA Ugala Teater ja Viljandi Muuseum. Lisaks paljud muud seltsid ja ühendused ning spordiasutused. Lisaks eelpool mainitutele tuleb kogunemiskohtadena arvesse võtta erinevaid teisi lokaale ning ka inimeste enda kodusid.

Raamatuesitlust ei ole siiani üheselt defineeritud, seega teen autorina siinkohal selleks katse. Raamatuesitlus on üsna spetsiifiline formaat, milles enamasti autor tutvustab oma uudisteost. Kuna raamatulugejaid on infovoolu tohutust suurenemisest ja elutempo jätkuvast kasvust tingituna aina vähemaks jäänud, ei tehta ka raamatuesitlusi enam tihti klassikalisel moel, vaid pigem jõuab info potentsiaalse lugejani muid kanaleid pidi. Suurt osa uudiskirjandusest esitletakse, arvustatakse ja lahatakse televisioonis, ajakirjanduses või sotsiaalmeedias.

Eestis tegelevad kirjandusega seotud sündmuste korraldamisega ning kirjanduse tutvustamisega peamiselt kolm suuremat organisatsiooni: Eesti Kirjanike Liit (EKL), Eesti Kirjandusmuuseum (EKM) ning Eesti Rahvusraamatukogu (RR). Eelnimetatud organisatsioonide poolt korraldatud sündmused leiavad küll arusaadavatel põhjustel, kuid natuke kurvastaval kombel aset vaid Tallinnas ja Tartus, jättes Viljandi seega tõmbepunktide perifeeriasse. Märkimist väärib ka asjaolu, et raamatuesitlused iseenesest on Eestis justkui pigem nišisündmus, arvestades, et kirjandust käsitletakse pigem suuremamõõtmelistel kohtumistel, näiteks kirjandusfestival “HeadRead” ning kirjanduskonverents “Paabeli raamatukogu”. (Eesti Kirjanike Liit 2016)

Viljandis tegeleb uudiskirjanduse tutvustamisega peamiselt Viljandi Linnaraamatukogu. Raamatukogus toimub raamatuesitlusi pigem juhuslikult – raamatukogu kalendrist järeldades tutvustatakse kirjandust pigem läbi kureeritud näituste, aga ka kirjanikega kohtumistel. Regulaarseid raamatuesitlusi või uudiskirjanduse tutvustamise sündmusi ei toimu. (Viljandi Linnaraamatukogu 2016) Pigem erandjuhtudel on raamatuesitlusi korraldatud ka Fellini kohvikus, Viljandi Gümnaasiumis ning Ugala teatris. Siiani ei ole aga Viljandis kohta, mis korraldaks raamatuesitlusi regulaarselt ning lähtudes väljakujunenud publiku huvidest ning eelistustest.

1.4 Seosed paikkondlike arengukavadega

21. novembril 2013 kiitis Vabariigi Valitsus heaks kultuuripoliitika põhialuste dokumendi, mis annab suunised Eesti kultuuri arendamiseks aastatel 2014–2020. „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“ sisaldab kultuuripoliitika kujundamise ja elluviimise põhimõtteid ning valdkondlikke prioriteete. (Kultuuriministeerium 2016) Vältimaks ümberjutustamist, mainin kolme sisulist dominant: 1) lastekirjanduse ja laste lugemuse edendamine; 2) eesti kirjanduse tõlkimine ja rahvusvaheline turundamine ning 3) kultuuriajakirjanduse edendamine. Tõsi, viimane punkt asetub tegelikult valdkondade vahele, kuid ei tasu unustada, et mõjus osa eesti kultuuriajakirjandusest on täiel määral või osaliselt seotud kirjandusega. (Kaus 2015)

Kultuuripoliitika põhialustele toetudes ei ole raamatuesitlused prioriteetne väljund kirjanduse levitamiseks, kuid on kaudselt siiski eesmärkidega seotud. Raamatuesitluste eesmärk on innustada inimesi konkreetset raamatut lugema. Kuigi dokumendis on rõhk asetatud ennekõike laste lugemuse tõstmisele, ei ole vähem oluline ka noorte, kes on raamatuesitluste põhilised külastajad, lugemus, mis on aina langemas. Selge on see, et raamatubaari külastavad noored on juba eelnevalt kirjandusest huvitatud, kuid see ei ole alati võrdelises suhtes lugemusega.

Sellel põhjal tulevad jõujooned tööplaaniski esile, sest selle neljast põhipunktist kaks on suunatud eesti kirjanduse levikule välismaal (messid, tõlkimine, üldisem eksport). „Kultuuripoliitika põhialuste“ dokumendis keskenduvad aga viiest kirjandusega seotud punktist kaks lastekirjanduse edendamisele. (Kaus 2015) Kõnealune dokumentatsioon ei pööra tähelepanu eesti kirjanduse „siseturule“, eesti kirjanduse üldisele levikule ja arengule Eestis. (*ibid*) Eelnevast lähtudes leian, et raamatuesitlused aitavad kaasa just eestisisesele raamatute levitamisele. Levitades eesti kirjandust maailmas, ei tohiks unustada ka kohalikke lugejaid ning nende huvisid.

Viljandi linna arengukavas on välja toodud, et kultuurivaldkonna eesmärgiks on, et Viljandi oleks avatud ja areneva, eripalgelise ning traditsioonidega kultuurieluga linn, kus on tagatud võimalused kultuuri loomiseks, tarbimiseks ja edasikandmiseks. Viljandi on loomiseks loodud maakonnakeskus, kus kõik kultuuriptsessis osalejad moodustavad koos töötava võrgustiku. Koostöö tulemusena on Viljandile iseloomulikud jätkusuutlikud maineüritused, festivalid, kultuurisündmused. Traditsioone säilitav ning kultuuriloomet toetav ja arendav keskkond pakub laialdasi võimalusi erinevatele elanikkonnagruppidele kultuuriga tegelemiseks. (Viljandi

Linnavalitsus 2013) Kogu Romaani kultuuriprogramm, sealhulgas käesoleva lõputöö raamatuesitlused toimuvad Viljandi linnas ja seega panustab siinsesse kultuuriellu. Raamatuesitlused on Viljandis vähe levinud formaat, seega aitavad need kohalikku kultuurielu rikastada veel vähe täidetud nišist. Kuna raamatuesitluste sihtgrupp ei ole kitsalt piiritletud ja pakub vaba-ajal veetmise võimalust eri vanuses kirjandushuvilistele, pakuvad esitlused võimalust kultuurselt vaba aja sisustamiseks üsna suurele grupile inimestele.

2. SÜNDMUSTE KIRJELDUS, ETTEVALMISTUS JA LÄBIVIIMINE

2.1 Planeerimisprotsess ja tegevuskava

Tulenevalt tähelepanekust, et Viljandis toimub raamatuesitlusi väga vähe, tekkis plaan Romaanis raamatuesitlusi korraldama hakata juba koos raamatubaari sünniga. Romaanis korraldatavate raamatuesitluste eesmärk on tuua kokku Viljandi kirjandushuvilisi inimesi ja levitada infot uudiskirjanduse kohta. Loodetavasti tekitavad toimuvad raamatuesitlused kuulajates suuremat huvi kaasaegse eesti kirjanduse vastu ja aitavad suurendada harjumust regulaarselt raamatuid lugeda.

Esimene raamatuesitlus toimus alles novembris 2015, kui Rael Artel esitles oma kogumikku “Plahvatus Pärnus”. Võib öelda, et koos esimese esitluse planeerimisega algas ka planeerimisprotsess antud lõputöö raames toimunud raamatuesitlusteks, kui hakkasin aktiivselt jälgima raamatute ilmumist Eestis. Kuna suur osa Romaani külastajatest on tudengid ning teine osa neist nooruslikud ja kultuurilembelised inimesed, tuli teha küllaltki karm valik selle osas, milliseid raamatuid esitleda ja milliseid mitte. Väga suur osa Eestis ilmuvatest raamatutest on tõlkekirjandus, mis on suunatud teistsugusele kontingendile kui Romaani tavapärased külastajad. Kui olin potentsiaalsed esitletavad raamatud välja valinud, tegime valiku kutsutavate esitlejate osas kõigi juhatuse liikmetega üheskoos, lähtudes sellest, mis võiks baari külastajaid sütitada ning mis hetkel päevakajaline on. Kahjuks ei saanud mitte kõik, keda oleksime soovinud

kutsuda, tulla, seega tulenes viimane valik sellest, milliseid esitlusi reaalselt ka võimalik korraldada oli.

Sündmuste läbiviimise aega kokku leppides lähtusin ennekõike mõlemale poolele sobivatest kuupäevadest, milledest püüdsime leida parimad. Kuigi Romaan avab enda ukse igapäevaselt kell 21, otsustasime raamatuesitlusi teha varem. Osalt selle pärast, et saaksid tulla ka huvilised, kellel on perega seotud kohustused või kelle jaoks ei ole ehk võimalik liiga hilja kodust väljas olla. Samuti pidasime silmas, et inimesed, kes ei tule raamatuesitlusele vaid baari oma tavapärasest õhtut veetma ei segaks jutusuminaga esitlejat ja kuulajaid. Esitlused algasid vastavalt esitleja soovile kas 19.00 või 20.00.

2.2 Eelarve

Antud lõputöö raames toimuvate raamatuesitluste jaoks eelarvet planeerides lähtusin peamiselt varasemast kolmest toimunud raamatuesitlusest ja nende tulemustest. Raamatuesitlused on kõigile külastajatele tasuta ning baari läbimüük nende ajal väga väike – paljud inimesed ei soovi midagi juua ning kes soovivad piirduvad ühe joogiga. Seetõttu raamatuesitlused ka sündmusena otsest majanduslikku tulu ei tooda. Lähtusime antud otsuseid tehes sellest, et kuigi esitlused ise märkimisväärset tulu ei tooda, aitavad need kanda Romaani suuremat eesmärki ning seetõttu on väljaminekud igati õigustatud.

Kuludeks on põhiliselt esinejate sõidukulud, aga ka kohapeal esinejatele pakutavad joogid ning toit. Taotlesime kulude katteks toetust ka Kultuurikapitalilt - nii kirjanduse sihtkapitalilt kui ka Viljandimaa ekspertgrupilt, kuid tulemusteta (vaata Lisa 1 – Taotlus Eesti Kultuurkapitalile). Kirjanduse sihtkapitali pingereas ei leidnud projekt kahjuks toetust ning Viljandimaa ekspertgrupp põhjendas oma otsust sellega, et antud projekt ei kuulu Viljandimaa ekspertgrupi raha jagamise eelistustesse.

Raamatuesitluste jaoks tehtavad tegelikud kulutused saavad selgeks alles pärast esitluse toimumist, ühtset joont veel välja kujunenud ei ole. Kuna püüame kulud hoida võimalikult madalad, katame sõidukulud vaid siis, kui seda on esineja poolt palutud. Kõigile esitlejatele pakume omalt poolt tasuta kolm vabalt valitud jooki. Soovi korral saame esitlejale pakkuda ka

öömaja külalistetoas või süüa. Lähtudes sellest, et püüame kulud küll madalad hoida, kuid hoides ka realistlikku meelt esitlejate potentsiaalsete soovide osas koostasime eelarve eeldatavate keskmiste kuludega.

Tabel 1 – antud lõputöö raames toimuvate raamatuesitluste eeldatavad kulud

KULU	SUMMA	TEGELIK KULU
Sõidukulud	60 €	85,81 €
Plakatid	40 €	32,2 €
Esinejatele pakutavad joogid	30 €	17,5 €
Esinejatele pakutavad söögid	30 €	21,1 €
Tööjõukulud	40 €	37,48 €
Ettearvamatud kulud	20 €	-
KOKKU	190 €	194,09 €

Raamatuesitluste planeerimisel ei antud mulle ette piirsummat, vaid kinnitasin kõik suuremad kulutused alles siis, kui olin teiste juhatuse liikmetega nõu pidanud. Kuna kordagi ei tekkinud olukorda, kus keegi oleks mõnda kulutust ebaoluliseks või ebanõustlikuks pidanud, leian, et protsessis oleks nii minu kui ka teiste jaoks olnud lihtsam, kui oleksin lähtunud kindlast etteantud eelarvest. See oleks aus ka esitlejate suhtes, näiteks sõidukulude osas – kahe esitleja sõidukulud said kaetud ning kahe omad mitte.

Tabel 2 – antud lõputöö raames toimunud raamatuesitluste tegelikud kulud esitluste kaupa

ESITLUS	KULU
“Kuidas minust sai HAPKOMAH”	44,41 €
Peeter Sauter “Lapsepõlvelõhn”	73,06 €
Tõnu Õnnepalu “Klaasveranda”	18,41 €
Kairi Tilga “Vembumees Vilde”	58,21 €
KOKKU	194,09 €

Nagu tabelist näha, kulus esitlustele kokku 193,09 eurot. Kõige kulukamaks kujunes Peeter Sauteri raamatuesitlus, millele kulus 73,06 eurot. Kõige suuremaks kuluallikaks oli sel kohal sõidukulu. Lisaks pakkusime Sauterile ka majutust koduses külalistetoas. Kõige vähenõudlikum esitleja oli Tõnu Õnnepalu, kes ei pidanud vajalikuks sõidukulude tasumist ning soovis joogiks vaid kraanivett, seega olid esitluse ainsateks kuluks plakatid millele kulus 8 eurot ning tööjõukulud. Kuigi baar on igapäevaselt avatud niikuinii, arvestasin kulude hulka ka tööjõukulud sel põhjusel, et baar tuli tavapärasest 2 tundi varem avada ja seega selle võrra rohkem ka töötajale palka maksta.

Majanduslikust seisukohast ei teeninud esitlused baarile küll märkimisväärset sissetulekut. Küll aga aitavad veed täita Romaani suuremat eesmärki tutvustada värsket kodumaist kirjandust ja on seega programmi lisana igati teretulnud ettevõtmine. Kuna üheks eesmärgiks raamatuesitluste puhul on kuulajaskonda kasvatada, võib loota, et tulevikus ei maksta enam esitluste läbiviimiseks peale ja kogu eelarve saab kaetud raamatuesitluste ajal baari kassasse sisse tulnud rahast.

2.3 Turundus

Sihtrühm on kindlate tunnustega inimeste rühm, kellele mingi reklaam, toode vms on mõeldud. (ÕS 2013, sub sihtrühm) Romaani raamatuesitluste **sihtrühmaks** on Viljandis elavad kirjandushuvilised inimesed. Siinkohal tuleb märkida, et sihtrühm varieerub natukene iga esitlusega, olles seotud esitletava raamatu sihtrühmaga.

Raamatuesitluste reklaamimiseks kasutasin plakateid, sotsiaalmeediat, ajalehe Sakala sündmuste veergu ning internetilehte kultuurikava.ee. Kõik plakatid disainis Ivar PETERSKIH tasuta (vaata Lisa 2 - Plakatid), mis on just see eelis, mille annab erinevate oskustega inimestest koosnev grupp. Kõnealuste plakatite juures toodi tihti välja nende eripalgelist, väga minimalistlikku disaini. Kuna reklaami ja erinevaid kirjusid plakateid on tohutult palju, on väga raske nende kõigi vahelt ka realselt välja paista, seega otsustasime eksperimenteerida. Plakatid olid kahtlemata oma lihtsuses silmapaistvad ja tõid palju positiivset tagasisidet, kuid kas nad täitsid

ka eesmärgi püüda kogu potentsiaalse publiku tähelepanu, selles ei saa me hetkel kindlad olla. Plakatid viisin linna populaarsematesse kohvikutesse, Kultuuriakadeemiasse, raamatukokku, Viljandi Gümnaasiumisse ning Ingeri Majja. Samuti olid plakatid Sakala keskuse hallatavatel reklaamstendidel ning Koidu Seltsimaja reklaamstendidel.

Sotsiaalmeedias levitasin esitlusi sündmusena Romaani enda Facebooki lehel ja ka Viljandi linna Facebooki lehel. See andis hea ülevaate arvestamaks oodatava külastajate arvuga ning andis võimaluse vajadusel promo veel aegsasti suurendada. Pean Facebooki Romaani väljakujunenud külastajateni jõudmiseks usaldusväärseks kanaliks ja leian, et see täitis antud juhul ka oma eesmärgi. Link sündmusele oli üleval ka lehel kultuurikava.ee.

Vanemaid inimesi tõi kohale lehereklaam ajalehes Sakala. Sain külastajatelt kohe otsest tagasisidet, et tuldi kohale just lehekuulutuse peale. Eesmärgiks oligi sealtkaudu just vanemaid inimesi püüda, seega täitis ka see kanal oma eesmärgi.

Võttes arvesse seda, et raamatuesitlused on Romaani programmis alles uus nähtus ning pole ka linnas varasemalt väga levinud olnud, olin külastajate arvu ennustades pigem tagasihoidlik ja uskusin, et iga kord võiks kohale tulla umbes 15 inimest. Keskmiselt käis antud lõputöö raames toimunud esitlustel 25,25 inimest esitluse kohta. Numbri tõstab kõrgele “Kuidas minust sai HAPKOMAH” esitus, mis oma 54 külastajaga osutus ülimenukaks. Ülejäänud esitlustel käis kohal 11-21 inimest. Seega võib öelda, et minu ootused osutusid tegelikult ka realistlikeks.

Antud raamatuesitluste põhjal oli näha, et Romaani jõudis ka inimesi, kes baarist varem kuulnud ei olnud, seega võivad eriilmelised sündmused olla reklaamiks ka baarile endale. Kasutamaks sündmuse strateegilise turundusvõttena, tuleb planeerida sündmus või sündmuste seeria konkreetse(te)le sihtrühma(de)le, et inimesed tuleksid kokku kas siis füüsiliselt või virtuaalselt, tänu konkreetse organisatsiooni kutsele. (Gerritsen, D., van Olderen, R. 2014, lk 6) Antud strateegiat kasutades on võimalik läbi raamatuesitluste turundada baari veel seni tabamata sihtgruppidele, kellest võib saada püsiv külastajaskond.

Kuna inimesi käis esitlustel vähe, leidsin peale iga esitlust aega külastajatega isiklikult suhelda ja uurida värskete emotsioonide kohta. See oli suurepärane võimalus natukene ka külastajate enda tausta kohta rohkem teada saada, mis on suureks abiks edasiste esitluste planeerimisel, sest nii tean arvesse võtta inimeste huvisid, et sarjal tekiks kindlad külastajad.

Tuleb tunnistada, et oleksin võinud sündmuse turundamisega paremini hakkama saada. Olen üsna kindel, et raamatuesitluste puhul on üsna suur sihtgrupp veel tabamata ja need ei ole TÜ

Viljandi Kultuuriakadeemiaga seotud inimesed, vaid kohalikud kultuurihuvilised. Samuti võiks raamatuesitlustel käia rohkemgi eakaid. Viimasteni püüdsin jõuda, viies plakati Viljandi eakate päevakeskusesse ja suheldes sealse personaliga, lootes huvi tekitada. Järeldades sellest, et kuuldavasti selle reklaami peale kedagi ei tulnud, võib öelda, et ebaõnnestusin. Küll aga töötas sel kohal ajalehe Sakala kultuurikavas avaldatud nupuke, mis tõi kokku kohale 3 inimest.

2.4 Sündmuse läbiviimine

Minu igapäevane roll Romaanis on tegelikult baari jookide sortimendi valimine ning kauba tellimine. Lõputöö jaoks otsustasin proovida aga hoopis raamatuesitluste korraldamist ja saan nüüd öelda, et ei kahetse seda valikut hetkekski. Nagu iga teine algus, oli ka see raske. Et valik ei oleks juhuslik, pidin end kõigepealt kurssi viima Eesti kirjandusmaastikul toimuvaga. Selge on see, et esitletav raamat ei pea tingimata olema eelmisel kuul ilmunud, kuid meie soov oli ja on ka edaspidi esitleda võimalikult värsket kirjandust.

Kuna teiste poolt anti mulle esitletavate raamatute valikuks vabad käed, tähendas see tegelikult minu jaoks suuremat vastutust koostada programm mis huvitaks publikut ja läheks paljudele korda. Sel korral otsustasin lähtuda puhtalt sellest mis raamatud hiljuti on ilmunud. Kirjutasin esmalt sel hetkel tohutut diskussiooni tekitanud raamatu “Kuidas minust sai HAPKOMAH” kirjastajale Nihilist.fm-ile. Nende poolt tuli nõusolek kohale sõita lausa loetud minutitega. Alles siis kui kõik juba kokku lepitud ning plakatidki laiali jaotatud olid, taipasime endalt küsida, kas Kenderil ehk viimasel aja veidi liiga skandaalne maine küljes ei ole. Ennekõike seetõttu, et me polnud kindlad kas see on see maine, mida me justkui ka endale tahame. Otsustasime, et arvamuste paljusus ei ole tingimata halb ning tundub, et see otsus oli hea, sest see esitus oma 54 külastajaga oli antud lõputöö raames toimuvatest ka kõige edukam.

Märts kujunes aprilli ja mai esitluste ettevalmistamise kuuks. Kuna varasemalt oli kõigil, keda kutsusime võimalik ka juba lähiajal esitlema tulla, ei osanud ma sel hetkel ette näha, et tegelikult on paljudel kirjanikel hoopis tihedam graafik, mis ei võimalda juba kahe nädala pärast esitlema tulla. Seega kadus hetkeks sarja järjepidevus, mis oli varem tähendanud esitlusi kord kuus ja

süüdistada võin siin ainult iseennast. See on kindlasti koht, millest tulevikuks õppida. Edaspidi tean planeerimist alustada pigem varem kui hiljem.

Sellest tulenevalt toimus aprillis siis kaks esitlust. Peeter Sauter kõneles oma raamatust “Lapsepõlvelood” 9. aprillil. Esitlusel oli kokku 13 inimest, mis jäi minu jaoks kindlasti alla ootuste, kuid ei ole kõige hullem. Arvestan siinkohal just seda, et Romaani raamatuesitlused ei ole veel väljakujunenud programm, millest tulenevalt ei ole sellel välja kujunenud ka kindlaid külastajaid. Etteruttavalt võin siin öelda, et viimaseks esitluseks nägin, et külastajate ring on juba ka edukalt tekkimas. Pisut rohkem heitusin antud esitlusel hoopis sellest, et esitleja ei olnud kahjuks kuigi palju ette valmistanud. Seetõttu kujunes esitlus monoloogiks, mis tihtipeale kaugelt triivis. Olukorra päästis, kui otsustasin pausiga formaalsema osa lõpetada ning arutelu sai vestlusena jätkuda vabamas vormis.

Tagantjärele mõtlen siinkohal, et kui ma oleks osanud sellist olukorda ette näha, oleks ma kohe alguses suunanud esitluse baari teisele korrusele, mis on väiksem, hubasem ja oleks ehk juba varem soodustanud vestluse ja arutelu teket. Antud olukorras tappis selle ilmselt kuulajate paigutus ruumis, kus oli liiga palju tühja õhku ja pisut jahe. Kuna ei varem ega ka pärast seda ei ole selline paigutus arutelu kuidagi takistanud ei näe ma siin põhjust formaadi või läbiviimise püsivamateks muudatusteks, vaid pigem enda jaoks õppimiskohta olukorra tunnetamise ja kiirema reageerimise koha pealt.

Kõige erilisema õhkkonnaga oli vestlus Tõnu Õnnepaluga, mis tõi kohale 23 inimest ja kujunes tõeliselt meeldivaks vestluseks. Õnnepalu enda soovil ei nimetanud me seda koosviibimist esitluseks, vaid vestluseks, kuna tal ei ole kombeks esitlusi teha. Õhkkond oli väga intiimne ja soe, küsimusi esitati nii raamatu kui autori loomingu kohta ning üsna loomulikult triivis vestlus kellele ja kultuurile üldiselt. Selle sündmusega jäin antud seeriast nii õhkkonna kui külastajate arvu poolest, keda oli täpselt parajalt, kõige rohkem rahule ning ei teeks tagantjärele midagi teisiti.

Viimaseks esitlejaks oli Kairi Tilga oma kogumikuga “Vembumees Vilde”, kes meelitas kohale vaid 11 kuulajat, kuid oleks oma särasilmsuse ja Vilde-teadmistega väärinud vähemalt teist samapalju rohkem. Esitlus oli eriline just seetõttu, et loomingu autor on küll juba surnud, kuid koostaja tundis tema loomingut vähemalt sama hästi ning seetõttu ei jäänud vastuseta ükski küsimus. Soovin vaid, et oleksin veel enne esitlust leidnud piisavalt tarkust, et rohkem inimesi kohale meelitada, sest tõeliselt kahju oli just sellest, et niivõrd vähesed selle toreda õhtu osaliseks said.

2.5 Sündmuse sotsiaalmajanduslik mõju

Eestis toimuvad igal aastal sajad kultuuri- ja spordisündmused, mille mõju ei piirdu ainult kultuuri või meelelahutusega. Nende ürituste korraldamine tõstab regiooni mainet, edendab turismi ja toob otsest kasu regiooni ettevõtetele ja asutustele, eeskätt teenusepakkujatele. (Eesti Konjunkturiinstituut 2012) Kultuurisündmuse sotsiaalmajanduslikku mõju on võimalik uurida toetudes erinevatele aspektidele. Selle hindamiseks võib vaadelda sündmuse majanduslikku, turismi ja kaubanduse, keskkonna, sotsiaalkultuurilisi, psühholoogilisi ning poliitilis-administratiivseid mõjusid. (*ibid*)

Arvestades seda, et Romaani raamatuesitlused on kõigile külastajatele tasuta ning ka jookide ning raamatute müük nende ajal väike, ei saa antud sündmuse puhul rääkida märkimisväärsest majanduslikust mõjust. Küll aga võib sotsiaalmajanduslikuks mõjuks lugeda tasustatud töökoha olemasolu ühele baaritöötajale raamatuesitluse ajal.

Tulenevalt sellest, et kõik esitlejad tulid Viljandisse teistest linnadest, peamiselt Tallinnast, said antud raamatuesitluste tõttu majanduslikult kõige rohkem mõjutatud kütuse müügiga seotud ettevõtted. Samuti võib ümber jagada eespool välja toodud sündmuste eelarve, millest näeme, et tulu teenisid ka kohalikud toitlustusettevõtted, trükikoda ja pakutud jookide tootjad. Hoolimata sellest on antud sündmuste tõttu teenitud majanduslik tulu ettevõtetele marginaalne ja ei oma märkimisväärsset majanduslikku mõju.

Siiski saab sündmuse sotsiaalmajanduslikku tulu hinnata lähtudes sotsiaalsest ja kultuurilisest aspektist. Raamatuesitlused pakuvad kohalikele kirjandushuvilistele regulaarset võimalust koos käia. Eeldades, et raamatuesitlused on püsiv ja jätkusuutlik ettevõtmine, on loomulik, et noorte kirjandushuviliste ühtsustunne kasvab, mis omakorda võib viia uute kohalike ettevõtmisteni. Alahinnata ei tohiks ka külastajate maailmapildi laienemist ning saadud positiivseid emotsioone. Raamatuesitlused aitavad veelgi rikastada Viljandi juba niigi mitmekesisest kultuurimaastikku, kus kirjandusele seni veel vähe rõhku pööratud on.

Sotsiaalse poole pealt annavad nii korraldatavad esitlused kui ka raamatubaari ülalpidamine eestvedajatele uusi kogemusi, oskusi ja teadmisi mida rakendada edaspidises töös. Sellest tulenevalt on tänu õpitud kogemustele võimalik tulevikus oluliselt rohkem nii kohalikku kultuuriellu kui ka majandusse panustada.

Negatiivseid majanduslikke mõjusid on lähtuvalt Eesti Konjunkturiinstituudi dokumendist välja tuua raske, sest raamatuesitlused ei mõjuta kuidagi kohalikku hinnakujundamist. Arvestades väga väikest majanduslikku tulu, võib öelda küll, et sündmused ei ole jätkusuutlikud, kuid kuna need Romaanile otsest majanduslikku kahjumit ei tekita, ei saa seda negatiivse majandusliku mõjuna käsitleda.

3. ENESEREFLEKSIOON

Romaan ja kõik sellega seonduv on mulle südameasjaks olnud sellest hetkest, kui Katrina Karu mulle 2013. aasta suvel Fellini garderoobis sosistas, et teeme koos baari. Sellest hetkest läks pall veerema ning pole minu jaoks veel siimaani peatunud. Kuni praeguseni ei ole ma kindel, kas nii pikka aega nii intensiivselt millegagi tegelemine on antud olukorras plussiks või teeks kasu hoopis mõnda aega kõrvalt jälgimine.

Võimalus ühildada korraldatav raamatuesitluste seeria Kultuuriakadeemia lõputööga tuli kasuks nii sündmusele kui mulle endale. Lõputöö raames tuli korraga paika panna raamatuesitluste programm kuni antud hooaja lõpuni, seega jäi ära varasemalt esitlusi edasi lükanud turunõudluse kompamine. Seeria ühe korraga ettevalmistamine tagas ka teatud mitmekesisuse ja terviklikkuse programmis ning antud lubadused ja kokkulepped olid kindlasti motiveerivaks jõuks projekti mahukamal väljaarendamisel kui ühekordsete sündmuste planeerimine seda oleks nõudnud. Tegevuste ja eelarve tavalisest pisut hoolikam ettevalmistus oli teretulnud lisandus varasemalt üsna vabas vormis toimunud organiseerimisprotsessile ja saab loodetavasti ka edaspidiseks harjumuseks.

Kuigi viisi kogu planeerimise ja ettevalmistuse läbi üksi, on mul hea meel, et mul oli võimalus Romaani ülejäänud meeskonnaga ideid vahetada ning planeeritu kohta kiiret tagasisidet saada. Minu hinnangul ei ole ettevalmistusprotsessi juures tööd rohkem kui ühele, kuid mitmekesiste oskustega meeskonna toe olemasolu on siinkohal väga rõõmustav.

Arvan, et raamatuesitlused sobisid antud kultuurilisse keskkonda hästi. Viljandis on üsna palju kodumaisest kirjandusest huvituvaid inimesi ning raamatubaar sobis aset leidnud mitteformaalsete raamatuesitluste jaoks hästi. Sobivusest andsid märku ka iga esitluse teises

pooles tekkinud arutelud, millest mõni jätkus baaris veel hiliste õhtutundideni. Selline loomulik jätk esitleja ettevalmistatud osale on silmaringi avardav nii esinejale kui kuulajatele ning meeldiv, intellektuaalne vestlus on alati teretunud. Igaks juhuks olin end ette valmistanud ka olukorraks, kus vestlus ei pruugi loomulikult moel tekkida ning viinud end kurssi põhitõdedega arutelude läbiviimisest.

Esitluste läbiviimise hetkel oli minu roll pigem tagasihoidlik. Kõigi esitlejate puhul osutus vastuvõtmine lihtsaks ning ei tekitanud mulle vaba suhtlejana probleeme. Püüdsin luua õhkkonna, kus kõik end oodatuna ja mugavalt tunneksin ning hoidsin kätt pulsil, et kõik sujuks. Kuna ükski esitleja ei pidanud vajalikuks sissejuhatust, olles selle ise ette valmistanud, jäi minu teha vaid külastajate tänamine ning tagasiside vastuvõtmine esitluse lõppedes. Hindan vestlusi saatnud õhkkonda enamasti vabaks ja meeldivaks, tuues siinkohal välja väikese erandi raamatuesitlusest “Lapsepõlvelõhn”, kus õhkkond kujunes pisut liiga formaalseks ja jutt ehk vahel natuke liiga kaugemale triivis. Antud olukorrast pean aga edaspidiseks õppima vestluse suunamise oskust, et taolisi situatsioone vältida.

Üks aspekt, millele tunnen, et oleksin pidanud rohkem rõhku panema on turundus. Ka ainult Viljandi siseseks turunduseks on kindlasti rohkem võimalusi, kasvõi kohalik ajaleht Sakala, kus oleks lisaks nupukesele kultuurikavas võinud olla ka eel- või järelkajastus uudisloona. Sellest hoolimata oli igal esitlusel publikut umbes nii palju kui oodatud, millest võib järeldada, et ükski esitlus otseselt ei kannatanud. Pigem tunnen kurbust, et niivõrd meeldivatest õhtutest said osa väga vähesed inimesed ja seega on osa potentsiaalset kasutamata.

Kogu ettevalmistuse, läbiviimise ja kokkuvõtete tegemise protsessi jooksul tundsin meeldivat ärevust, mis oli kindlasti ka motiveerivaks faktoriks anda endast hetke parim. Lisaks vastutusele mida tundsin panustades siinsesse kultuuriellu, tundsin vastutust ka kogu Romaani meeskonna ees kes olid mulle antud rolli usaldanud. Samuti ei soovinud ma Kultuuriakadeemia tudengina ka kooli mainet mingil moel alandada, vaid pigem tõsta. Leian, et ehkki antud raamatuesitlusi saatnud kõlapind oleks võinud olla suurem, ei pidanud ma kellegi ootusi petma.

Pean antud lõputöö raames toimunud sündmusi ja nendega seotud tegevus enda jaoks väga oluliseks kogemuseks. Olgugi, et ei sündmuste eelarve ega ajaline maht ei olnud suur, vajab seeria siiski korraldamiseks üsna laia teadmiste baasi mille olen saanud Kultuuriakadeemiast. Korraldamise käigus sain kasutada omandatud teadmisi nii eelarvestamise, turunduse, kommunikatsiooni kui ka organisatsiooni juhtimise kui -käitumise kohta. Kuna kõik siiani toimunud raamatuesitlused on olnud edukad, jätkan kindlasti nende korraldamist ka edaspidi

ning seekord saan juba arvesse võtta ka õppetunde õnnestumistest ja tehtud vigadest. Olen veendunud, et kvaliteet kaalub üle kvantiteedi ning püüan samast tõekspidamisest lähtuda ka edaspidiseid sündmusi korraldades.

KOKKUVÕTE

Romaan on Viljandis alates 2013. aasta sügisest tegutsenud raamatubaar, mille missiooniks on on pakkuda Viljandis meeldivaimat koosviibimise ja ajaveetmise kohta kõigile kirjandus- ja kultuurihuvilistele inimestele. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tudengite ja Viljandis elavate kultuuriinimeste ühenduspunktina on Romaan kolme aastaga leidnud kindla külastajaskonna ning kinnitanud kanda populaarse kultuuriprogrammiga. Valisin enda loov-praktiliseks lõputööks just raamatuesitluste seeria, kuna olen ise raamatubaariga juhatuse liikmena seotud ja nägin nii vajadust kui ka võimalust Romaani kultuuriprogrammi kirjandusega seotud sündmustega rikastada.

Esimene raamatuesitlus toimus Romaanis 2015. aasta novembris ning meie kindlaks sooviks on kujundada raamatuesitlustest järjepidev, oma kindla kuulajaskonnaga seeria. Käesoleva lõputöö raames korraldasin Romaanis 4 raamatuesitlust, mille raames käisid kõnelemas Peeter Sauter, Tõnu Õnnepalu, Kairi Tilga ning Kaur Kender. Esitluste külastajate tagasiside oli positiivne ning lühikese perioodi puhul tekkis juba väike aga kindel kuulajaskond. Antud lõputöö kirjalik osa annab ülevaate raamatuesitluste planeerimisprotsessist, korraldusest ning analüüsist.

Õppisin käesoleva lõputöö raames toimunud raamatuesitluste korraldamise ja läbiviimise protsessis palju nii enda kui ka korraldamise protsessi kohta. Olgugi, et ei sündmuste eelarve ega ajaline maht ei olnud suur, vajas seeria siiski korraldamiseks üsna laia teadmiste baasi mille olen saanud Kultuuriakadeemiast. Mul on hea meel, et mul on olnud võimalus kohalikku kultuuriellu antud raamatuesitluste näol panustada. Leian, et kvantiteedist olulisem on kvaliteet ning külastajate rahulolu, mille toimunud esitlustega ka saavutasime. Loodan väga, et raamatuesitluste publik kasvab veelgi ning raamatuesitlustest saab Romaani lahutamatu osa.

KASUTATUD KIRJANDUS

Alas, R. 2008. *Juhtimise alused*. Tallinn: Külim

Alas, R. 2005. *Strateegiline juhtimine*. Tallinn: Külim

Brooks, I. 2006. *Organisatsioonikäitumine: Üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn: Tänapäev

Eesti Kirjanike Liit. 2016. *Uudised ja teated 2008 – 2016*.
<http://www.ekl.ee/ind/index.php?page=538&lang=72> (15.05.2016)

Eesti Konjunkturiinstituut. 2012. *Eestis toimivate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs*. http://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja_spordisundmuste_majanduslik_maju.pdf (4.05.2016)

Eesti Õigekeelsussõnaraamat. 2013. <http://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi> (12.05.2016)

Gerritsen, D., van Olderen, R. 2014. *Events as a Strategic Marketing Tool*. London: CAB International

Kaus, J. 2015. *Kultuuripoliitika ja eesti kirjandus Eestis*. <http://www.sirp.ee/s1-artiklid/c7-kirjandus/kultuuripoliitika-ja-eesti-kirjandus-eestis/> (8.05.2016)

Kolb, B. M. 2005. *Kultuuriturundus*. Tartu: AS Atlex

Kultuuriministeerium. 2015. *Kultuuriministeeriumi valitsemisala tegevuskava 2016-2019*.
http://www.kul.ee/sites/kulminn/files/kum_valitsemisala_arengukava_2016-2019.pdf
(8.05.2016)

Mäger, M. 2014. *Strateegiline planeerimine ja arengukava koostamine*. Loengukonspekt

Rannala, H., Servinski, M. 2012 *Eesti statistika kvartalkiri: Viljandi maakonna ja Viljandi linna rahvastiku areng*. Eesti Statistikaamet

Riigi Teataja. 2016 *Äriseadustik*. <https://www.riigiteataja.ee/akt/28365> (13.05.2016)

Viljandi Linnaraamatukogu. 2016 *Üritused*. <http://raamatukogu.viljandi.ee/uritused> (7.05.2015)

Viljandi Linnavalitsus. 2013 *Viljandi linna arengukava 2013 – 2016*. Viljandi

Virovere, A., Alas, R., Liigand, J. 2008 *Organisatsioonikäitumine*. Tallinn: Külim

LISAD

Lisa 1 – Taotlus Eesti Kultuurkapitalile

Sisu kirjeldus

Taotluse eesmärk lühidalt			
Raamatubaar Romaani raamatuesitluste korraldamine veebruar - mai 2016			
Projekti sisuline kirjeldus			
<p>Raamatubaaris Romaan leiavad veebruarist maini aset raamatuesitlused.</p> <p>Raamatuesitlused leiavad aset kord kuus ning kannavad eesmärgi tutvustada uudiskirjandust. Viljandis tehakse raamatuesitlusi väga vähe. Kodumaise uudiskirjanduse tutvustamisega tegeleb küll Linnaraamatukogu, kuid esitlused on väga formaalsed, kindlale kontingendile ning vähe turundatud. Romaani jõuavad oma raamatuid esitlema pigem alternatiivsemad kirjanikud, rikastades seega kultuurimaastikku ning võimalusi uudiskirjanduse ning kirjanikega tutvumiseks kodulinna.</p> <p>Raamatuesitluste oodatav publiku arv on 20 inimest.</p>			
Ajakava või tegevusplaan			
<p>Kinnitatud sündmused:</p> <p>- 25. veebruar kell 19.00 - raamatuesitus "Kuidas minust sai HAPKOMAH", esitlevad Kaur Kender, Siim Sinamäe ning Andrus Elbing.</p> <p>Sündmused plaanis:</p> <p>Raamatuesitlused märtsis, aprillis ning mais.</p>			
Muu info			
<p>Romaan on raamatubaar mis loodud 2013. aasta suvel ning mille eesmärgiks on nautida vanu ning luua uusi lugusi. Olles tudengite ja kultuurilembelise rahva meelispaik, on meie tuba enamasti nii inimesi kui häid mõtteid pungil täis. Avatud oleme teisipäevast laupäevani alates kella üheksast õhtul. Lisaks raamatuesitlustele toimuvad Romaanis ka väga populaarsed tantsuõhtud ning muusikaviktoriinid.</p>			
Taotletava summa kasutamise aeg	25.02.2016 - 05.06.2016	Taotletav summa (kokku)	320.00

Rahastamine

Kultuurkapitali toetused	Summa	Osakaal	Selgitused
Kirjanduse sihtkapital	160.00	34.78%	2016 1. jaotus
Viljandimaa ekspertgrupp	160.00	34.78%	2016 1. jaotus
Teised rahastajad	Summa	Osakaal	Selgitused
Romaan OÜ	140.00	30.43%	
		0.00%	
		0.00%	
		0.00%	
Projekti rahastamine kokku	460.00		

Kulude eelarve

Kulurea selgitus	Summa	Rahastaja
Plakatite printimine	100.00	OÜ Romaan
Esinejate transpordikulud	160.00	Viljandimaa ekspertgrupp
Korraldaja tasu	100.00	Kirjanduse sihtkapital
Suupisted - vesi	60.00	Kirjanduse sihtkapital
Muud kulud	40.00	OÜ Romaan
Kulud kokku	460.00	

25. VEEBRUAR KELL 19:00

• RAAMATUESITLUS •

“Kuidas minust sai HAPKOMAH”

K.KENDER / S.SINAMÄE
/BEEBILÕUST

Peeter Sauter
"Lapsepõlvelõhn"
09.04/20:00
Jakobsoni 18
Tasuta

vestlus Tõnu Õnnepaluga
Klaasverandal
23.04/19:00 *Jakobsoni 18*

Kairi Tilga
“Vembumees Vilde”
04.05.16 / 19:00

SUMMARY

Book presentation series in book bar “Romaan”

Daisy Estam

Romaan is a book bar founded in Viljandi at September 2013. It carries ma mission to offer a place to gather and spend time for people in Viljandi that are interested in culture and literature. Being a connection point for students of University of Tartu Viljandi Culture Academy and people interested in culture in Viljandi, Romaan has grown a stable circle of visitors and created a popular culture programme. Being connected to the book bar as board member and feeling the opportunity need for literature-oriented events in Romaan, I chose to organize a book presentation series for my creative-practical final thesis.

The first book presentation in Romaan took place in November 2015. Our firm wish is to form a consistent series out of it with a stable circle of listeners on its own. Within the framework of this thesis work I arranged four book presentations in Romaan where we hosted Estonian writers Peeter Sauter, Tõnu Õnnepalu, Kairi Tilga and Kaur Kender. The feedback of the visitors was positive and during a short period we already noticed some stable listeners. The written part of this thesis gives an overview about the planning process, organization and an analysis about how I managed the book presentations.

During the organization of the book presentations I learned a lot about both myself and the organization process. Despite the budget and bulk of the programme being small, the organization process still needed the theoretical basis that I have learned it University of Tartu Viljandi Culture Academy. I am glad that I have had the opportunity to put an effort into the local cultural scene. On the ground of feedback from the visitors of the book presentations I can

say that the events succeeded. All the guests claimed to be satisfied with the outcome and within the short time we already grew a small but stable circle of listeners. I believe that quality weighs over quantity and the happiness of the visitors that we achieved is most important. I hope that book presentations will grow even bigger and become a inseparable part of Romaans cultural programme.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Daisy Estam (sünnikuupäev: 27.08.1993)
annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

„RAAMATUESITLUSTE SEERIA RAAMATUBAARIS “ROMAAN”“

mille juhendaja on Kristiina Alliksaar, MA,

- 1.1 reprodutseerimiseks säilitamise, kui üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgiga, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgiga kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni,
- 1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis
18.05.2016.a